

IN2040: Funksjonell Programmering

En Scheme-evaluator i Scheme, del 2

Martin Steffen

Universitetet i Oslo

Uke # 12 (8. Nov 2022)

Forrige uke

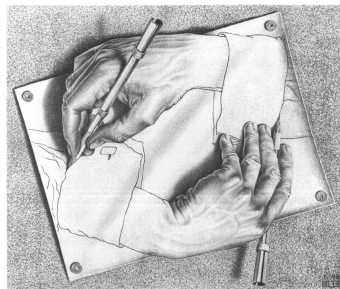
- ▶ SICP 4.1.
- ▶ Structure and *interpretation* of computer programs
- ▶ 'Metacircular evaluator'
- ▶ Scheme-evaluator skrevet i Scheme
- ▶ Omgivelsesmodellen

I dag

- ▶ Vi skal se litt mer på koden fra 4.1 og *alternativ syntaks*.
- ▶ SICP 4.2 og *alternativ semantikk*: *lazy evaluation*.

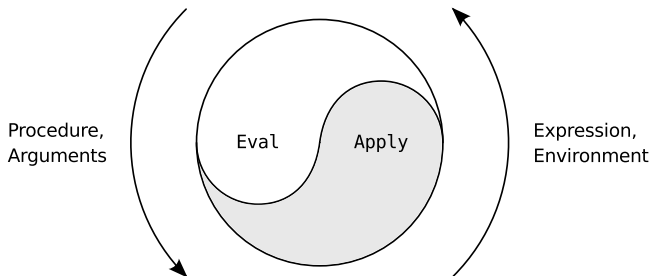
- ▶ **Evaluator** (interpreter) – et program som tolker og utfører et program.
- ▶ **Metasirkulær evaluator** – en evaluator skrevet i samme språket som den skal evaluere.

Motivasjon

- ▶ Gjør **omgivelsesmodellen** eksplisitt gjennom en konkret implementasjon.
- ▶ Bedre forståelse for hvordan ulike uttrykk evalueres.
- ▶ Lar oss eksperimentere med **alternativ syntaks** og **alternativ semantikk**.
- ▶ Viser hvordan **program er data**.

1. Datastrukturer for å representere omgivelser og prosedyreobjekter.
2. Predikater og aksessorer som definerer **syntaksen** til uttrykk i språket.
3. `mc-eval` og `mc-apply`
  - ▶ Med spesialiserte varianter for evaluering av *special forms*.
  - ▶ Definerer **semantikken**.
4. Mekanisme for å kalle primitive / innebygde prosedyrer.
5. REPL

- ▶ Evaluatoren vår er en prosedyre som tar kode som argument.
- ▶ Men for evaluatoren er koden bare **symbolske data** som vi kan manipulere på vanlig måte.
- ▶ Merk at Scheme allerede gir oss tilgang til sin underliggende evaluator via den innebygde **eval** (som er grunnen til at vi kaller vår egen 'metacircular evaluator' for **mc-eval**).
- ▶ Den innebygde **apply** kjenner vi også fra før.

```
? (define expression (list 'if (list '= 0 1) "foo" (list '+ 1 2)))  
?  
? expression  
→ (if (= 0 1) "foo" (+ 1 2))  
?  
? (eval expression (interaction-environment))  
→ 3
```


- ▶ Nøyaktig hvordan alle konstruktorene, aksessorene og predikatene for ulike uttrykk er definert er ikke så interessant i seg selv.
- ▶ Men hva disse abstraksjonene betyr er viktig.
- ▶ De **definerer syntaksen** for språket.
- ▶ Ved å endre på prosedyrene her kan vi endre på den syntaktiske representasjonen, f.eks:
  - ▶ `(square := (lambda (x) (* x x)))`
  - ▶ `(if <test1> then <alt1> elsif <test2> then <alt2> else <alt3>)`

- ▶ Et høynivåspråk som Lisp lar oss lage en prototype-evaluator raskt.
- ▶ Å ha en evaluator kan være et viktig først skritt på veien i språkdesign.
- ▶ Enkelt å teste ideer for hvordan språket skal se ut og tolkes.
- ▶ Vi skal se på en variant av Scheme der argumentene til prosedyrer evalueres på en annen måte enn vi er vant til:
- ▶ **Lazy Scheme.**

- ▶ **Eager evaluation**
- ▶ Eller *applicative-order* / *strict evaluation*.
- ▶ Argumentene evalueres før en prosedyre anvendes.

(Sussman)

- ▶ **Lazy evaluation**
- ▶ Eller *normal-order* / *non-strict evaluation*.
- ▶ Evaluering av argumentene utsettes til vi faktisk trenger verdiene deres.

(Abelson)

Evalueringstrategier: *applicative* vs. *normal-order*

- ▶ *Applicative-order* (*call-by-value*) er standardstrategien i Scheme.
- ▶ *Normal-order* ved *special-forms*, som *if*, *and* og *or*.

```
? (define (proc-if test then else)
  (if test then else))
```

```
? (define (foo) (foo))
```

```
? (proc-if #f (foo) 'bar) → uendelig løkke...
```

```
? (if #f (foo) 'bar) → bar
```

```
? (proc-if #f (/ 1 0) 'bar) → error; division by zero
```

```
? (if #f (/ 1 0) 'bar) → bar
```

- ▶ En funksjon med *non-strict* semantikk kan ha en *veldefinert* verdi selv for argumenter som *ikke* er veldefinerte.
- ▶ Vi har også sett hvordan utsatt evaluering gjør det mulig å jobbe med uendelige datastrukturer, som strømmmer.

- ▶ I noen varianter av *normal-order evaluation* re-evalueres uttrykkene hver gang de brukes (*call-by-name*).
- ▶ Men *lazy evaluation* inkluderer gjerne også *memoisering*:
  - ▶ Argument-uttrykk evalueres kun når de trengs og maksimalt én gang.
  - ▶ Ved evaluering lagres verdien for mulig gjenbruk senere.
  - ▶ *Call-by-need*
- ▶ **Vi skal gjøre Scheme-evaluatoren vår *lazy*.**
  - ▶ Vi trenger altså å kunne utsette evaluering av uttrykk, som *thunks*:
  - ▶ I stedet for å evaluere argumentene før et prosedyrekall pakker vi sammen uttrykkene og kall-omgivelsen slik at de kan evalueres senere.
  - ▶ (Gjelder kun ikke-primitive prosedyrer.)


```
(define (delay-it exp env)
  (list 'thunk exp env))

(define (thunk? obj)
  (tagged-list? obj 'thunk))

(define (thunk-exp thunk)
  (cadr thunk))

(define (thunk-env thunk)
  (caddr thunk))

(define (evaluated-thunk? obj)
  (tagged-list? obj
                 'evaluated-thunk))

(define (thunk-value thunk)
  (cadr thunk))
```

- ▶ Representerer uttrykk som *thunks*.
  - ▶ Liste av taggen `'thunk`, selve uttrykket, og omgivelsen.
- ▶ Thunk som allerede har blitt evaluert (og verdien memoisert):
  - ▶ Taggen `'evaluated-thunk`
  - ▶ og verdien til uttrykket.
  - ▶ Trenger ikke huske omgivelsen.

Thunks (force-it, men ikke ferdig ennå)


```
(define (force-it obj)
  (cond ((thunk? obj)
        (let ((result (mc-eval                ; evaluer uttrykket.
                      (thunk-exp obj)
                      (thunk-env obj))))
          (set-car! obj 'evaluated-thunk)
          (set-car! (cdr obj) result)        ; erstatter uttrykk med verdi.
          (set-cdr! (cdr obj) '())          ; glem omgivelsen.
          result))
        ((evaluated-thunk? obj)             ; memoisert?
         (thunk-value obj))
        (else obj)))                        ; ikke en thunk.
```

- ▶ mangler det noen?
- ▶ hva hvis mc-eval gir en **thunk**?

Thunks (force-it)


```
(define (force-it obj)
  (cond ((thunk? obj)
        (let ((result (actual-value      ; evaluer uttrykket.
                       (thunk-exp obj)
                       (thunk-env obj))))
          (set-car! obj 'evaluated-thunk)
          (set-car! (cdr obj) result)    ; erstatter uttrykk med verdi.
          (set-cdr! (cdr obj) '())      ; glem omgivelsen.
          result))
        ((evaluated-thunk? obj)        ; memoisert?
         (thunk-value obj))
        (else obj)))                  ; ikke en thunk.

(define (actual-value exp env)
  (force-it (mc-eval exp env)))
```

; gjensidig rekursjon: actual-value kaller force-it igjen
; i tilfelle mc-eval returnerer en ny thunk.

- ▶ Med thunks har vi nå en måte å 'fryse' uttrykk på.
- ▶ Så må dette plugges inn i `mc-eval` / `mc-apply`.
- ▶ Må opprette thunks for argumentuttrykk når vi skal evaluere prosedyrer.
- ▶ Generelt kan vi si at uttrykk kun trenger å evalueres dersom de angir
  - ▶ argumentene til primitive prosedyrer,
  - ▶ operatoren vi skal til å anvende i et prosedyrekall,
  - ▶ testen i en kontrollstruktur (dvs. `if`), eller
  - ▶ de skal printes til REPLet.
  - ▶ (Skal se på de to første tilfellene sammen.)


```
(define (mc-eval exp env)
  (cond ((self-evaluating? exp) exp)
        ((variable? exp) (lookup-variable-value exp env))
        ((special-form? exp) (eval-special-form exp env))
        ((application? exp)
         (mc-apply (mc-eval (operator exp) env)
                    (list-of-values (operands exp) env))))))

(define (list-of-values exps env)
  (if (no-operands? exps)
      '()
      (cons (mc-eval (first-operand exps) env)
            (list-of-values (rest-operands exps) env))))
```



```
(define (mc-eval exp env)
  (cond ((self-evaluating? exp) exp)
        ((variable? exp) (lookup-variable-value exp env))
        ((special-form? exp) (eval-special-form exp env))
        ((application? exp)
         (mc-apply (actual-value (operator exp) env)
                    (operands exp) ;; Selve uttrykkene, ikke verdiene.
                    env))) ;; Trenger også kallomgivelsen.
```


Cf. “eager” mc-apply (repetisjon)


```
(define (mc-apply proc args)
  (cond ((primitive-procedure? proc)
        (apply-primitive-procedure proc args))
        ((compound-procedure? proc)
         (eval-sequence (procedure-body proc)
                        (extend-environment
                         (procedure-parameters proc)
                         args
                         (procedure-environment proc))))))

(define (eval-sequence exps env)
  (cond ((last-exp? exps) (mc-eval (first-exp exps) env))
        (else (mc-eval (first-exp exps) env)
              (eval-sequence (rest-exps exps) env))))
```

- ▶ Klassifiserer prosedyrer som primitive eller sammensatte.
- ▶ Ved sammensatte prosedyrer: Evaluerer hvert uttrykk i prosedyrekroppen i en ny omgivelse med de aktuelle parameter-bindingene.

```
(define (mc-apply proc args env)
  (cond ((primitive-procedure? proc)
        (apply-primitive-procedure
         proc (list-of-arg-values args env))) ; Henter faktiske verdier
        ((compound-procedure? proc)
         (eval-sequence
          (procedure-body proc)
          (extend-environment
           (procedure-parameters proc) ; Parameterne bindes
           (list-of-delayed-args args env) ; til thunks.
           (procedure-environment proc))))))
```

```
(define (list-of-arg-values exps env)
  (if (no-operands? exps) '()
      (cons (actual-value (first-operand exps) env)
            (list-of-arg-values (rest-operands exps) env))))
```

```
(define (list-of-delayed-args exps env)
  (if (no-operands? exps) '()
      (cons (delay-it (first-operand exps) env)
            (list-of-delayed-args (rest-operands exps) env))))
```


- ▶ Tidligere har vi implementert strømmer som 'utsatte' lister:
- ▶ Brukte spesialformene `delay` og `cons-stream`.
- ▶ Trenger ikke lenger skille mellom strømmer og lister:
- ▶ La `cons` bruke *lazy evaluation*.
- ▶ Liste-operasjoner vi definerer på vanlig måte vil dermed også fungere for uendelige sekvenser.
- ▶ Må i så fall implementere `cons` som en ikke-primitiv, f.eks. representert som prosedyrer slik vi har sett tidligere:

```
(define (cons x y)
  (lambda (m) (m x y)))
```

```
(define (car z)
  (z (lambda (p q) p)))
```

```
(define (cdr z)
  (z (lambda (p q) q)))
```

- ▶ Rekkefølgen på operasjoner viktig hvis vi tillater **side-effekter**.
- ▶ Tidspunktet for evaluering avgjørende for effekt.
- ▶ Kan være vanskelig å forutsi ved **lazy evaluation**.
- ▶ Memoiseringen gjør det enda vanskeligere (tidspunkt for førstegang evaluering avgjørende).
- ▶ Et av få språk med *lazy evaluation* som standardstrategi er **Haskell**.
- ▶ Et mere rent funksjonelt språk.

- ▶ Trenger ikke finlese all koden.
- ▶ Fokuser på **prinsippene**.
- ▶ Gjelder spesielt de syntaktiske abstraksjonene i seksjon 4.1.2.
- ▶ Spor evalueringen av en egendefinert prosedyre, og et par spesialformer.
- ▶ Med en metasirkulær evaluator blir det ekstra viktig å være var på skillet mellom *implementeringsspråk* og *implementert språk*.
- ▶ God øvelse: la meta-Scheme bruke norsk.
- ▶ Ikke fokuser på hvordan primitive / innebygde prosedyrer behandles.
- ▶ Merk hvordan omgivelsesmodellen og evaluatoren speiler hverandre.
- ▶ Merk samspillet mellom `eval` og `apply`.

